

1 SAMUEL

10:9-12:25

Sauls bevestiging als koning en Samuels overdracht van het leiderschap.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-samuel/10-9-12-25

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Sauls zalving en de beloofde tekenen	3 min	4
2	De Geest leidt ook door profeten en leraren	3 min	5
3	Saul onder de profeten	3 min	7
4	Saul verzwijgt zijn koningschap	2 min	9
5	God wijst Saul openlijk als koning aan	3 min	10
6	Saul verstoppt zich bij zijn aanstelling	3 min	11
7	Sauls nederige begin als koning	5 min	13
8	Nahas bedreigt Jabes in Gilead	4 min	16
9	Saul roept Israël op tot de strijd	5 min	18
10	De bevrijding van Jabes en Sauls kroning	3 min	20
11	Samuel draagt de leiding vreedzaam over	2 min	22
12	Samuel legt verantwoording af	3 min	23
13	Bescherming tegen valse beschuldigingen	3 min	25
14	Gods redding en Israëls koningswens	2 min	26

15	Sauls ontzag voor Samuel	2 min	28
16	Donder en regen bevestigen Samuels woorden	2 min	29
17	Berouw en trouw aan God onder de koning	3 min	31
18	Sauls eenvoudige hof en groeiende macht	2 min	32
19	Sauls karakter en zijn verantwoordelijkheid	2 min	33
	Om verder te lezen		34

1

Sauls zalving en de beloofde tekenen

De vorige keer moesten we midden in een hoofdstuk stoppen. Dat doe ik liever niet, maar we waren wel bij het einde van een alinea gekomen. We kijken nu naar 1 Samuel hoofdstuk 10. In hoofdstuk 9 en 10 zien we Sauls eerste ontmoeting met Samuel. Bij die gelegenheid vertelt Samuel hem dat hij de koning van Israël zal worden. In hoofdstuk 10, vers 1, zalfde Samuel hem tot koning. Hij goot olie over zijn hoofd. Dat was de manier waarop priesters vóór die tijd in hun ambt waren aangesteld: door olie over hun hoofd te gieten. Er was in Israël nog nooit eerder een koning geweest bij wie dat gedaan kon worden. Maar nu werd dit ook een symbool van de aanstelling tot koning.

Dus zowel de koningen als de priesters waren gezalfden. Het woord Messias betekent ‘gezalfd’, en die term werd door de rabbijnen overgenomen. Zelfs de profeten spraken over de Messias, niet zo vaak met die naam, maar de Messias zal de koning en de priester van Israël zijn. Hij is dus Degene Die uiteindelijk door God gezalfd is om de leider te zijn. Maar iedere priester en iedere koning die als voorafschaduw van Christus diende, werd op deze manier aangesteld.

Toen Saul bij Samuel wegging, had hij deze voorspellingen meegekregen om hem ervan te verzekeren dat Samuel zich niet zomaar iets inbeeldde over zijn koningschap. Hij zei:

Als u vandaar verdergaat en bij Elon-Tabor aankomt, zullen drie mannen u daar ontmoeten, die op weg zijn naar God, in Bethel; één draagt er drie bokjes, één draagt drie ronde broden en één draagt een kruik wijn. Zij zullen u naar uw welstand vragen en u twee broden geven; die moet u uit hun hand aannemen.

1 SAMUEL 10:3-4

Het derde teken was dat hij bij de berg van God zou komen, waar de Filistijnse wachtpost is, de heuvel van God. Daar zou een groep profeten hem tegemoetkomen met muziekinstrumenten en gezang. De Geest van God zou over hem komen, hij zou profeteren en hij zou een ander mens worden.

Daarna zei Samuel:

Dan zal de Geest van de HEERE over u vaardig worden en u zult samen met hen profeteren; u zult in een ander mens veranderd worden. En het zal gebeuren als deze tekenen u overkomen, doe dan wat uw hand vindt, want God zal met u zijn.

1 SAMUEL 10:6-7

2

De Geest leidt ook door profeten en leraren

Met andere woorden, ik geef je gedetailleerde instructies totdat de Heilige Geest over je komt. Daarna zul je voor het grootste deel doen waartoe de Heilige Geest je leidt, zoals het in die situatie bij je opkomt. Maar niet helemaal. De Heilige Geest volgen vereist ook dat je de instructies van Zijn profeten volgt. Daar in vers 8 wordt één voorbehoud gemaakt.

Ga voor mij uit naar Gilgal; zie, ik zal naar u toe komen om brandoffers te brengen en om dankoffers te brengen. Zeven dagen moet u daar wachten, totdat ik bij u kom en u bekendmaak wat u moet doen.

1 SAMUEL 10:8

Dus tussen het moment waarop de Heilige Geest over Saul kwam, wat later die dag gebeurde, en het moment waarop hij Samuel in Gilgal zou ontmoeten voor dit specifieke offer, tussen die twee momenten zou de Heilige Geest Saul laten doen wat de

situatie leek te vereisen. Maar bij die ontmoeting in Gilgal zou Samuel hem vertellen wat hij moest doen. Dat betekent niet dat Samuel de plaats van de Heilige Geest inneemt. Samuel is de spreekbuis van de Heilige Geest. Hij is de profeet.

Wanneer de Bijbel zegt:

En wat u betreft, de zalving die u van Hem hebt ontvangen, blijft in u, en u hebt het niet nodig dat iemand u onderwijst; maar zoals deze zalving u onderwijst met betrekking tot alle dingen — en die zalving is waar en is geen leugen — en zoals ze u heeft onderwezen, zo moet u in Hem blijven.

1 JOHANNES 2:27

betekent dit niet dat de Heilige Geest ons niet onderwijst door mensen die gaven van de Heilige Geest hebben. Profeten, de gave van onderwijs, de gave van vermaning, de gave van leidinggeven, enzovoort. Als dit echte geestelijke gaven zijn die sommige mensen bezitten, dan is wat we van hen ontvangen de leiding waarin de Heilige Geest voor ons voorziet. Dus als we zeggen dat we geen mens nodig hebben om ons te onderwijzen omdat de Heilige Geest ons onderwijst, betekent dat niet dat de Heilige Geest ons altijd alleen door rechtstreekse openbaring in ons eigen hart zal onderwijzen. De Heilige Geest kan op veel manieren onderwijzen: doordat we de Schrift lezen, doordat Hij spreekt door iemand die een gave van de Heilige Geest heeft, enzovoort.

Wat hij zegt, is:

Het is tijd dat jij en ik elkaar in Gilgal ontmoeten. Wacht daar zeven dagen op me, dan zal ik je vertellen wat je moet doen.

Tot die tijd doe je gewoon wat passend lijkt. Maar wanneer dat moment komt, moet je doen wat ik je zeg. Dat is wat hij zegt.

Die dag van hun ontmoeting in Gilgal kwam pas in hoofdstuk 13. Er vonden in de tussentijd heel wat gebeurtenissen plaats. Gedurende die tijd moest Saul zich eenvoudig laten leiden zoals de Geest hem zou leiden.

3

Saul onder de profeten

Vers 9:

En het gebeurde, toen Saul zich omkeerde om bij Samuel weg te gaan, dat God zijn hart in een ander veranderde; en al die tekenen overkwamen hem op die dag.

1 SAMUEL 10:9

Dit korte gesprek is een beetje moeilijk precies te begrijpen: wat er nu eigenlijk gebeurde in dit gesprek met de mensen uit de stad. Eerst zeiden ze:

Toen ieder die hem sinds jaar en dag kende, zag dat hij — zie! — met de profeten profeteerde, zei het volk, de een tegen de ander: Wat is er toch gebeurd met de zoon van Kis? Is Saul ook onder de profeten?

1 SAMUEL 10:11

Blijkbaar werd dit vol ongeloof gezegd: „Is Saul nu een van de profetenzonen? We kennen die rondtrekkende profetenzonen. Het zijn vreemde figuren, maar ze lijken in contact met God te staan. Ze leiden zo'n afgezonderd leven, waarin ze rondtrekken en aanbidden en zingen en profeteren. Maar Saul werkt gewoon op de boerderij van zijn vader. Hij is toch geen profeet? Is hij nu een van de profeten?”

Blijkbaar was het voor een man een hele verandering van beroep om profeet te worden. Mogelijk was zelfs Sauls karakter zo dat mensen hem bijzonder ongeschikt zouden vinden om tot de profeten gerekend te worden. Dat is moeilijk te zeggen. Hun uitspraak lijkt verbazing uit te drukken dat juist hij ook onder de profeten zou zijn. Ze waren niet verbaasd dat er profeten waren; dat wisten ze. Maar dat hij onder hen zou zijn, was heel verrassend. Zo verrassend zelfs dat het onder hen een gezegde werd:

Hoort Saul ook bij de profeten?

Maar toen was er een andere man uit die omgeving die zei:

Toen antwoordde iemand daarvandaan: En wie is hun vader?
Daarom is het een spreekwoord geworden: Is Saul ook onder
de profeten?

1 SAMUEL 10:12

De betekenis daarvan is helemaal niet duidelijk. Sommigen suggereren dat deze man meer geestelijk inzicht had dan de anderen. Zij zeiden: „Hoe kan hij een profetenzoon zijn? Hij is de zoon van Kis.” Maar die andere man zegt: „Wie is nu eigenlijk de vader van de profeten? Ze hebben niet allemaal dezelfde vader. Het gaat niet om afstamming. Het gaat er niet om uit welke familie ze komen. Wie is de vader van de profeten? Er is niet één man die de vader van alle profeten is. Dus waarom zou Saul geen profeet kunnen zijn, net als de anderen? Het gaat er niet om wie je vader is. Wie is hun vader eigenlijk?”

Sommigen hebben gesuggereerd dat dit de betekenis is van:

Wie is hun vader?

Maar het zou ook een vorm van spot kunnen zijn, al is niet helemaal duidelijk welke vorm die spot aanneemt. Het hele gesprek klinkt alsof mensen de spot drijven met het feit dat hij profeteert, en het lijkt helemaal niet bij hem te passen. Maar de woorden:

Wie is hun vader?

betekenden destijds iets voor hen. De precieze betekenis ontgaat ons.

4

Saul verzwijgt zijn koningschap

Toen hij opgehouden had met profeteren, kwam hij aan op de hoogte. De oom van Saul zei tegen hem en zijn knecht: Waar zijn jullie heen gegaan? Hij zei: De ezelinnen zoeken, en toen wij zagen dat ze er niet waren, kwamen wij bij Samuel. Toen zei de oom van Saul: Vertel mij toch, wat heeft Samuel tegen jullie gezegd? Saul zei tegen zijn oom: Hij heeft ons duidelijk laten weten dat de ezelinnen gevonden waren. Maar de zaak van het koningschap, waar Samuel over gesproken had, vertelde hij hem niet.

1 SAMUEL 10:13-16

Daar heb je een voorbeeld van de waarheid vertellen, maar het belangrijkste deel ervan verzwijgen. Ja, Samuel had hem verteld dat de ezelinnen gevonden waren. Maar Saul was op dit moment niet bereid te vertellen dat hij door Samuel tot koning gezalfd was. Misschien omdat hij dacht dat zijn familie het niet zou aanvaarden. Misschien zouden ze vinden dat hij te veel praatjes kreeg en probeerde zichzelf tot iets belangrijks te maken. Hij wilde afwachten hoe God het zou bevestigen. De zalving had tenslotte in besloten kring plaatsgevonden. Misschien wist hij dat het nog niet de tijd was dat heel Israël ervan hoorde, dus ging hij het zelfs zijn familie niet vertellen.

Hoe dan ook, hij heeft een behoorlijk ingrijpende ervaring gehad: vervuld worden met de Geest, profeteren, een ander mens worden, te horen krijgen dat hij koning van Israël zal worden. En het enige wat hij zijn oom vertelt, is:

Hij verzekerde ons dat de ezels gevonden waren.

5

God wijst Saul openlijk als koning aan

Maar Samuel riep het volk samen bij de HEERE, in Mizpa.

1 SAMUEL 10:17

Hier roept Samuel het volk bijeen om Saul in het openbaar tot koning uit te roepen.

En hij zei tegen de Israëlieten: Zo heeft de HEERE, de God van Israël, gesproken: Ik heb Israël uit Egypte geleid, en Ik heb u uit de hand van de Egyptenaren gered, en uit de hand van alle koninkrijken die u onderdrukten. Maar u hebt heden uw God verworpen, Die u uit al uw ellenden en uw noden verlost heeft, en u hebt tegen Hem gezegd: Stel een koning over ons aan. Nu dan, stel u op voor het aangezicht van de HEERE, overeenkomstig uw stammen en uw duizenden.

1 SAMUEL 10:18-19

Toen Samuel alle stammen van Israël naar voren liet komen, werd de stam Benjamin aangewezen.

1 SAMUEL 10:20

Samuel wist natuurlijk al wie de man zou worden. Maar ze doorlopen dit op dezelfde manier als waarop Achan werd ontdekt, toen ze wisten dat iemand een overtreding had begaan met betrekking tot de voorwerpen waarop de ban rustte. Daarom werden de Israëlieten bij Ai verslagen. Ze doorliepen dit proces waarbij God aanwees welke stam, welk geslacht, welke familie en welke man het was, ongetwijfeld met behulp van de Urim en de Thummim.

Het interessante hieraan is dat ze dat proces blijkbaar doorliepen om Israël te laten zien wie de juiste man was. Dit proces zou duidelijk maken dat God de keuze maakte. Maar Samuel wist al wie het was, omdat God het hem geopenbaard had. Als Samuel

alleen maar was opgestaan en had gezegd: „God heeft me laten zien dat Saul de man moet zijn”, dan zouden mensen zich kunnen afvragen: „Maar Samuel, heb je daar een bepaald eigen belang bij? Trek je deze man om de een of andere reden voor?” Maar door de procedure te doorlopen waarbij God de keuze maakt, wordt in het openbaar aan iedereen duidelijk gemaakt wie de man is die God heeft uitgekozen. Voor Samuel blijkt het geen verrassing te zijn.

We zouden kunnen zeggen: ‘Als God het op deze manier zou doen, waarom sprak Hij er dan afzonderlijk met Samuel over?’ Waarschijnlijk om Saul op de verrassing voor te bereiden. Als Saul gewoon tussen de menigte had gestaan en door deze procedure was aangewezen, en hij tijdens dat openbare gebeuren had gezegd: ‘Wie, ik?’, dan was het vanuit Gods gezichtspunt misschien beter om de man van tevoren te laten weten dat hij degene zou zijn die gekozen werd. Maar ze doorliepen de procedure toch, en de stam Benjamin werd gekozen.

6

Saul verstoppt zich bij zijn aanstelling

Vers 21:

Toen hij de stam van Benjamin naar voren liet komen, opgesteld naar zijn geslachten, werd het geslacht van Matri aangewezen; en Saul, de zoon van Kis, werd aangewezen. Ze zochten hem, maar hij werd niet gevonden. Toen raadpleegden zij de HEERE opnieuw: Is die man wel hierheen gekomen? De HEERE zei: Zie, hij heeft zich tussen de bagage verstoppt.

1 SAMUEL 10:21-22

Saul was hier wat verlegen onder en had mogelijk het gevoel dat hij niet goed ontvangen zou worden. En hij had gelijk. Veel mensen ontvingen hem bij deze gelegenheid niet goed. Later deden ze dat wel, maar bij deze gelegenheid zeiden sommigen dat ze hem niet zouden volgen. Misschien had hij tegenstand verwacht en

was hij liever niet in die positie gebracht. Daarom besloot hij zich te verstoppen en de plechtigheid helemaal te ontlopen. God moest hun vertellen waar hij zich verstopte. Je kunt je niet voor God verstoppen.

Zij snelden erheen en namen hem vandaar mee. Hij ging midden tussen het volk staan, en van zijn schouders en hoger was hij langer dan heel het volk. Toen zei Samuel tegen heel het volk: Ziet u wie de HEERE uitgekozen heeft? Want zoals hij is er niemand onder het hele volk. Toen juichte het hele volk, en zij zeiden: Leve de koning!

1 SAMUEL 10:23-24

Nou, niet allemaal. Er staat ‘het hele volk’, omdat de menigte hem over het algemeen als koning toejuichte. Hij zag er goed uit. Hij zag er groot uit. Hij zag eruit als het soort man dat een goed nationaal symbool zou zijn. Net zoals wij ons, wanneer we presidenten kiezen, vaak sterk door hun uiterlijk laten beïnvloeden. Vóór de televisie had het uiterlijk van een man er eigenlijk niet zo veel mee te maken of hij tot president werd gekozen. Maar sinds de televisie worden mensen tot op zekere hoogte toch wel op hun uiterlijk gekozen. Niet dat elke president er goed heeft uitgezien, maar vaak geeft dat voor kiezers de doorslag tussen een man en zijn rivaal. Zo zit de mens nu eenmaal in elkaar. Als we een man als onze leider naar voren schuiven, willen we dat hij iemand is op wie we trots kunnen zijn wanneer mensen naar hem kijken. Dus iedereen zei: ‘Ja, hij is de man.’

Samuel sprak tot het volk over de bepalingen met betrekking tot het koningschap, schreef ze op een boekrol, en legde die voor het aangezicht van de HEERE. Toen liet Samuel het hele volk gaan, ieder naar zijn huis. Saul ging ook naar zijn huis in Gibeon, en uit het leger gingen zij met hem mee van wie God het hart had aangeraakt.

1 SAMUEL 10:25-26

Misschien was dit het begin van zijn lijfwacht. Het waren dappere mannen, en God legde het hun op het hart om met hem mee te gaan. Ze erkenden zijn zalving. Ze wilden betrokken zijn bij wat God aan het doen was, dus boden ze vrijwillig aan om met hem te werken. Zo doet God dingen. Zo deed Hij het in dit geval met Saul. Toen het volk eenmaal wist dat Saul iemand was die God hiervoor had gekozen, waren er bepaalde mannen die wisten dat hij hulp nodig zou hebben. Hij zou een lijfwacht nodig hebben, hij zou leiders nodig hebben die met hem samenwerkten. Dus God had hun hart aangeraakt, en ze gingen met hem mee.

7

Sauls nederige begin als koning

Maar verdorven lieden zeiden: Hoe zou deze man ons verlossen? Zij verachtten hem en brachten hem geen geschenk. Hij hield zich echter doof.

1 SAMUEL 10:27

Dat wil zeggen, hij verdedigde zichzelf niet. Saul begon als een betrekkelijk nederige man. Samuel wijst daar later zelfs op, toen Saul geen nederige man meer was. De macht steeg hem naar het hoofd en zorgde ervoor dat hij ongehoorzaam werd aan God, en dat God hem uiteindelijk moest verwerpen. Maar toen dat gebeurde, zei Samuel tegen hem in 1 Samuel 15, vers 17:

En Samuel zei: Is het niet zo, dat u, hoewel klein in eigen oog, hoofd van de stammen van Israël geworden bent, en dat de HEERE u tot koning over Israël gezalfd heeft?

1 SAMUEL 15:17

En dan gaat hij verder en zegt:

Waarom hebt u niet geluisterd naar de stem van de HEERE, maar bent u op de buit aangevallen en hebt u gedaan wat slecht was in de ogen van de HEERE? Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb toch geluisterd naar de stem van de HEERE, en ben toch de weg gegaan waarop de HEERE mij gezonden heeft! Ik heb Agag, de koning van de Amalekieten, meegebracht, maar de Amalekieten heb ik met de ban geslagen. Het volk heeft van de buit genomen, schapen en runderen, het beste van wat onder de ban valt, om de HEERE, uw God, te offeren in Gilgal. Maar Samuel zei: Heeft de HEERE evenveel behagen in brandoffers en slachtoffers als in het gehoorzamen aan de stem van de HEERE? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerkzaam zijn beter dan het vet van rammen. Want opstandigheid is een zonde van waarzeggerij, en tegenstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.

1 SAMUEL 15:19-23

En opstandigheid is, zegt hij in vers 23:

‘net zo erg als hekserij’. Maar hij zegt dat Saul, toen hij begon, klein was in zijn eigen ogen, en dat was iets goeds. Klein zijn in je eigen ogen is iets goeds. Niemand kan begrijpen waarom dat goed zou zijn als hij alleen vanuit een werelds gezichtspunt kijkt. Daarom pleiten mensen er soms voor om een hoog zelfbeeld te hebben. Maar God was altijd de persoon gunstig gezind die klein was in zijn eigen ogen. En wanneer iemand hoogmoedig was, haalde God hem onderuit.

In dit geval kunnen we zien dat Saul eigenlijk een nederige man was, op een bewonderenswaardige en aantrekkelijke manier. Hij aarzelt zelfs om de positie te aanvaarden. Hij verstopt zich bij zijn eigen kroning tussen de uitrusting. Dit is

trouwens niet echt zijn kroning, want hij wordt pas iets later echt gekroond, officieel. Op dit moment wordt aan het volk bekendgemaakt en getoond dat dit de man is die hun koning moet worden.

Maar op dit moment gaat hij zich nog niet met koninklijke bezigheden bezighouden. Hij gaat weer ploegen op de boerderij van zijn vader. Er is op dit moment eigenlijk niet zoveel waarvan hij denkt dat het hem is opgedragen. De tijd zou komen dat hij officieel werd ingehuldigd en gekroond. Dan zou hij de aanvoerder van de legers tegen de Filistijnen worden. Dat was in die tijd de voornaamste taak van elke koning van Israël, want de Filistijnen vormden daar een probleem en waren al heel lang een vijand. Maar op dit moment gaat hij naar huis.

Sommige mensen gaan met hem mee, omdat ze denken dat dit de man is die God gaat gebruiken. Maar hij heeft nog niet echt een troon bestegen of een kroon op zijn hoofd gekregen. Hij heeft de leiding over het volk nog niet echt op zich genomen. Het is alsof Samuel hun alvast een vooruitblik geeft op wie er over hen zal regeren. Maar ze kronen hem pas officieel nadat hij iets heel heldhaftigs heeft gedaan. Dat overtuigt zelfs de mensen die hem aanvankelijk afwezen ervan dat hij de man is die ze moeten volgen.

Aanvankelijk zien we dat het volk in het algemeen roept:

Zij snelden erheen en namen hem vandaar mee. Hij ging midden tussen het volk staan, en van zijn schouders en hoger was hij langer dan heel het volk. Toen zei Samuel tegen heel het volk: Ziet u wie de HEERE uitgekozen heeft? Want zoals hij is er niemand onder het hele volk. Toen juichte het hele volk, en zij zeiden: Leve de koning!

1 SAMUEL 10:23-24

Sommige mensen zeggen: 'Wij zien het niet. Ik voel er niets bij. Ik denk niet dat deze man degene zal zijn die ons kan redden.' Zo eindigt hoofdstuk 10.

8

Nahas bedreigt Jabes in Gilead

In hoofdstuk 11:

Toen trok Nahas, de Ammoniet, ten strijde en belegerde Jabes in Gilead. En al de mannen van Jabes zeiden tegen Nahas: Sluit een verbond met ons, dan zullen wij u dienen.

1 SAMUEL 11:1

Dit is niet dezelfde Nahas, de Ammoniet, die in de dagen van Jefta optrok. Dit zal waarschijnlijk enkele generaties later zijn geweest. Het is mogelijk dat het een familienaam was van de koninklijke familie van de Ammonieten. Hij trok op tegen Jabes in Gilead, ongetwijfeld in een poging het gebied te heroveren dat zijn voorvader in de dagen van Jefta had verloren.

Dus ze gaven het meteen uit angst op en zeiden: ‘Luister, we gaan niet tegen je vechten. We zullen je slaven worden.’ Waarom niet? Israël was aan de westkant van de Jordaan al slaaf van de Filistijnen. Waarom dan niet hier aan de oostkant van de Jordaan? We zouden slaven van de Ammonieten kunnen zijn. We zijn tenslotte geen vrij volk.

Het is mogelijk dat ze nog niet hadden gehoord dat Saul was uitgekozen om hun koning te worden, maar misschien ook wel. Op dit moment hadden ze er niet echt vertrouwen in dat hij hen zou redden. Dus ze gingen gewoon liggen als een hond die zijn hals blootgeeft: ‘Goed, dood me niet. Ik onderwerp me.’

Maar Nahas, de Ammoniet, zei tegen hen: Op deze voorwaarde zal ik een verbond met u sluiten, dat ik bij u allen het rechteroog uitsteek. Zo zal ik schande over heel Israël brengen.

1 SAMUEL 11:2

En de oudsten van Jabes zeiden: ‘Nou, laten we nog eens nadenken over wat we daar zeiden. We zeiden dat we een verbond zouden sluiten en je zouden dienen, maar we wisten niet dat je onze ogen zou uitsteken.’

Waarom het rechteroog? Omdat dat het oog is waarmee je zou richten als je met pijl en boog schiet, als je rechtshandig bent. Bijna iedereen was dat. Het rechteroog werd gebruikt om in de oorlog pijlen te richten als je rechtshandig was. Met andere woorden: 'Ik ga ervoor zorgen dat jullie nooit in opstand kunnen komen, dat jullie nooit kunnen vechten. Jullie moeten voorgoed ontwapend worden en niet meer in staat zijn om te vechten. Dan laat ik jullie leven.'

En ze zeiden:

Toen zeiden de oudsten van Jabes tegen hem: Laat ons zeven dagen met rust, zodat wij boden kunnen sturen naar al de gebieden van Israël. Als er dan niemand is die ons verlost, zullen wij naar buiten komen, naar u toe.

1 SAMUEL 11:3

Het is vreemd om zo open kaart te spelen: 'We willen eerst kijken of we hier wat hulp kunnen krijgen. Wacht nog even, wil je? Als niemand ons komt redden, komen we naar buiten en laten we je onze ogen uitsteken.'

Nahas bevond zich natuurlijk in een positie waarin hij hier helemaal niet mee hoefde in te stemmen. De reden dat ze zich aan hem overgaven, was dat hij hun de baas was. Hij had gewoon oorlog kunnen voeren en hen kunnen overwinnen. Maar misschien had hij er voldoende vertrouwen in dat Israël zo slecht georganiseerd was. Ze gingen al gebukt onder de heerschappij van de Filistijnen. Misschien had hij niet van Saul gehoord, en Saul had hoe dan ook nog nauwelijks iets gedaan.

Misschien dacht hij: 'Nou, die andere stammen zijn zo slecht georganiseerd, zo verdeeld, zo vol onderlinge rivaliteit. Hier dreigt geen gevaar. We geven jullie zeven dagen, in plaats van al onze strijdkrachten in te zetten om jullie muren af te breken enzovoort. We wachten gewoon, en dan kunnen jullie je over zeven dagen aan ons overgeven. We kunnen het wel uitzitten.' Hij was er blijkbaar van overtuigd dat er niets zou gebeuren, en dus stemde hij ermee in.

9

Saul roept Israël op tot de strijd

Toen de boden in Gibeā kwamen, waar Saul woonde, en deze woorden ten aanhoren van het volk spraken, begon heel het volk luid te huilen.

1 SAMUEL 11:4

We weten niet of de boden rechtstreeks naar Gibeā gingen. Ze hadden gezegd dat ze boden naar heel het gebied van Israël zouden sturen. Misschien hebben ze veel boden in verschillende richtingen gestuurd. Alle boden behalve deze kwamen eigenlijk met lege handen terug. Maar degenen die in Gibeā aankwamen — dat was natuurlijk waar Saul was.

En zie, Saul kwam van achter de runderen van de akker, en Saul zei: Wat is er met het volk, dat zij huilen? Toen maakten zij hem de woorden van de mannen van Jabes bekend.

1 SAMUEL 11:5

Blijkbaar was hij gewoon het vee aan het hoeden.

De Geest van God werd vaardig over Saul toen hij deze woorden hoorde, en hij ontstak in hevige woede. Hij nam een span runderen, hakte ze in stukken, en stuurde ze naar alle gebieden van Israël door de hand van de boden, die zeiden: Wie niet uittrekt achter Saul en achter Samuel aan, met diens runderen zal net zo gedaan worden. Toen viel grote vrees voor de HEERE op het volk, en zij trokken als één man uit.

1 SAMUEL 11:6-7

Nu had Saul eigenlijk geen staand leger. Hij was dan wel koning, maar hij was nog niet officieel geïnstalleerd. Het is misschien net als na onze verkiezingen: we weten wie de president gaat worden, maar pas op 1 januari wordt hij werkelijk beëdigd. Saul had nog geen regering, hij had geen bestuur, hij had geen leger. Dus werkte hij nog op het land.

Maar hij nam deze ossen en sneed ze in stukken. En dat doet ons sterk denken aan die Leviet en zijn bijvrouw, toen hij haar lichaam nam en het in stukken sneed en de stukken naar alle delen van Israël stuurde. Het is hetzelfde, hier wordt dezelfde boodschap overgebracht. En hier wordt het uitgelegd, terwijl het daar in Richteren niet wordt uitgelegd. De gedachte is: dit stuk vlees dat bij je aankomt, laat zien wat er met al je vee zal gebeuren als je niet komt. Dit is een oproep. Dit stukje vlees, deze koe die naar je wordt gestuurd, is in feite een oproep om ten strijde te trekken. Dit is een oproep voor militaire dienst. Je komt en gaat aan het werk, en dit is de straf die je zult ondergaan als je niet komt: 'Je koeien zullen zo in stukken worden gesneden.'

Omdat het bij deze gelegenheid die boodschap overbracht, zou dat erop wijzen dat men in die cultuur begreep wat zo'n gebaar betekende. Toen de Leviet dus het lichaam van zijn bijvrouw in stukken had gesneden en die had rondgestuurd, zou dat ook als een oproep bij de mensen zijn aangekomen. En ze kwamen ook. Ze kwamen en mobiliseerden zich bij die gelegenheid tegen de mannen van Gibeon. Maar bij het rondsturen van het lichaam van de bijvrouw weet ik niet of de onuitgesproken boodschap was: 'Dit zal er met je bijvrouwen worden gedaan, of met je vrouwen, of misschien met jou, als je niet komt.' Het punt is: het is een vreemd gebaar, maar het betekende duidelijk iets in die cultuur. Het boezemde mensen vrees voor God in, omdat hun kennelijk een straf zou worden opgelegd als ze niet kwamen. In dit geval een economische straf. Dus kwamen ze.

Hij telde hen in Bezek. Van de Israëlieten waren er driehonderdduizend en van de mannen van Juda dertigduizend.

1 SAMUEL 11:8

Nu is dit de eerste keer dat we echt zo'n onderscheid zien tussen het zuidelijke en het noordelijke deel van het land. Pas drie generaties later werd Juda een afzonderlijk koninkrijk, los van de noordelijke stammen. Maar nu al begint men over Juda te

spreken als een afzonderlijke eenheid. Waarom? Dat weet ik op dit punt niet zeker, want de koning was eigenlijk niet uit de stam Juda, nog niet. David zou dat wel zijn, en dat zou Juda tot een bijzondere koninklijke stam maken. Maar deze koning was uit de stam Benjamin.

Dus ik weet niet zeker waarom Juda nu afzonderlijk werd genoemd, behalve dat Juda altijd al de leidende stam was geweest, zelfs in de dagen van Mozes. Zij waren de stam die vooropging in de stoet achter de priesters en de ark enzovoort, wanneer ze door de woestijn trokken. En ook toen Jozua de HEERE vroeg welke stam de aanval op de Kanaänieten moest beginnen, zei de HEERE dat de stam Juda dat moest doen. God had dus al duidelijk gemaakt dat Juda een zekere voorrang had in het land. Maar het was niet dezelfde voorrang die Juda later kreeg toen David, hun geliefde zoon, koning werd. En nog weer later werd Juda een koninkrijk op zichzelf. Maar om de een of andere reden lezen we in dit vroege stadium hier al over een onderscheid: dertigduizend uit Juda, driehonderdduizend uit de andere elf stammen. Het was dus een groot leger.

10

De bevrijding van Jabes en Sauls kroning

Toen zeiden zij tegen de boden die gekomen waren: Dit moet u tegen de mannen in Jabes in Gilead zeggen: Morgen, als de zon heet wordt, zal er verlossing voor u komen. Toen de boden kwamen en dat aan de mannen in Jabes vertelden, waren die verheugd. De mannen van Jabes zeiden tegen Nahas: Morgen zullen wij naar buiten komen, naar u toe, en dan kunt u met ons doen overeenkomstig alles wat goed is in uw ogen.

1 SAMUEL 11:9-10

Ze houden hen aan het lijntje, en ze moeten wachten tot er versterkingen komen. Ze wekken de indruk: 'We hebben besloten jullie onze rechterogen te laten uitsteken, en we zullen jullie gewoon dienen.' Maar dat is natuurlijk niet wat er werkelijk gebeurt.

Ze zorgen er alleen voor dat Nahas niet aanvalt voordat de anderen komen.

En het gebeurde de volgende dag dat Saul het volk in drie groepen verdeelde. Die kwamen bij het aanbreken van de dag in het midden van het legerkamp en sloegen op Ammon in tot de dag heet werd. En het gebeurde dat zij die overbleven, zo verspreid werden, dat er van hen geen twee bij elkaar bleven.

1 SAMUEL 11:11

Hij volgde eigenlijk dezelfde strategie die Gideon volgde toen hij tegen de Midianieten optrok. Hij trok 's nachts op enzovoort, en sloeg toe terwijl het nog donker was.

De spreker licht hier de Engelse weergave 'morning watch', oftewel 'morgenwake', toe. Dat is ongeveer van drie tot zes uur in de ochtend, vlak voordat het dag wordt.

Ze renden in allerlei verschillende richtingen weg. Ze waren als militaire eenheid zo verpletterd dat er niet eens twee mensen meer bij elkaar in de buurt waren.

Toen zei het volk tegen Samuel:

Toen zei het volk tegen Samuel: Wie is hij die zei: Zou Saul over ons regeren? Geef hier die mannen, dan zullen wij hen doden.

1 SAMUEL 11:12

Dus die opstandelingen die zich aan het eind van het vorige hoofdstuk tegen Saul hadden uitgesproken, zijn nu helemaal uit de gratie. De publieke opinie heeft zich tegen hen gekeerd, want Saul is nu natuurlijk de held.

In zekere zin zou dat de juiste handelwijze zijn. Verraders zijn altijd ter dood gebracht, zelfs in de moderne tijd. Als iemand wordt beschouwd als een verrader van de regering, staat daar de doodstraf op. God had laten zien dat Saul de koning moest zijn, en deze mannen zeiden: 'Wij aanvaardden hem niet.' Ze waren verraders. Maar

niemand was er echt op uit om hen ter dood te brengen voordat iedereen enthousiast werd over Saul. Ze werden bij deze gelegenheid enthousiast over hem, toen hij Jabes bevrijdde.

Toen ging heel het volk naar Gilgal en stelde Saul daar in Gilgal aan tot koning, voor het aangezicht van de HEERE; en zij brachten daar dankoffers voor het aangezicht van de HEERE. En Saul verheugde zich daar buitengewoon, met al de mannen van Israël.

1 SAMUEL 11:15

Dit was natuurlijk de gebeurtenis waardoor het juiste moment was aangebroken om hem te kronen. De aankondiging dat hij door God was uitgekozen, gaf de mensen tijd om aan het idee te wennen. Maar deze gebeurtenis maakte de mensen enthousiast over het idee. Dus Samuel benut de situatie en zegt: ‘Nu is het moment aangebroken waarop we hem gaan kronen.’

11

Samuel draagt de leiding vreedzaam over

Samuel houdt in hoofdstuk 12 een toespraak bij de kroning van Saul. Het is een toespraak waarin Samuel afscheid neemt van zijn positie als leider van het volk. Hij zal er nog steeds zijn om wat recht te spreken en raad te geven en dat soort dingen. Maar hij was de man die God tot nu toe had aangesteld om het land te leiden. Nu is er een andere man.

Wij zijn eraan gewend om in ons land regeringen op deze manier vreedzaam te zien wisselen. De leiding van het land kan door verkiezingen vreedzaam overgaan van de Democratische Partij naar de Republikeinse Partij, of andersom. Dat gebeurt hier altijd. Maar het gebeurt niet overal. In de geschiedenis komt het vaker voor dat wanneer één familie of één groep de macht in het land kreeg, ze de anderen

uitroeiden. Er was rivaliteit en jaloezie tegenover de vorige regering, zozeer dat ze vaak een zuivering doorvoerden. Het gebeurt in de moderne tijd nog steeds op veel plaatsen.

We zijn vaak blij als we horen dat er tegenwoordig in sommige wat primitievere samenlevingen, misschien soms zelfs in het Midden-Oosten, daadwerkelijk verkiezingen plaatsvinden. En dat de macht van de ene partij op de andere overgaat, zoals in Irak, en dat de nieuwe partij niet gewoon al haar vijanden uitroeit. Dat is ongebruikelijk.

Hier was Samuel de man die veertig jaar lang de onbetwiste leider van het land was geweest. Hij draagt de leiding over aan een andere man die iets totaal anders gaat doen. Samuel zegt welwillend: 'Dit is Gods werk.' Hij herkent daarin Gods hand. Dus hij zal vreedzaam aftreden en iemand anders de leiding over het land laten overnemen.

12

Samuel legt verantwoording af

Hoofdstuk 12:

Toen zei Samuel tegen heel Israël: Zie, ik heb naar uw stem geluisterd in alles wat u mij gezegd hebt, en ik heb een koning over u aangesteld. En nu, zie, de koning gaat u voor; ik ben oud en grijs geworden, en mijn zonen, zie, zij zijn onder u. Ik ben u van mijn jeugd af tot op deze dag voorgegaan.

1 SAMUEL 12:1-2

Het is moeilijk te weten wat deze uitspraak betekent:

'Mijn zonen zijn bij jullie.' Hij kan beslist niet bedoelen: 'Maak je geen zorgen, als ik er niet meer ben, zullen mijn zonen er nog steeds zijn.' Want juist de corruptie van zijn zonen had het volk ertoe gebracht de bestaande orde af te wijzen en voor een koning te

kiezen. Dus hij kan niet bedoelen: ‘Mijn zonen zullen het overnemen als ik er niet meer ben.’ Het tegenovergestelde is waar. Zijn zonen worden, net als hijzelf, uit hun ambt gezet door de kroning van een nieuwe koning.

Maar wanneer hij zegt: ‘Mijn zonen zijn bij jullie’, volgt daar onmiddellijk zijn eigen uitspraak op:

Ik ben u van mijn jeugd af tot op deze dag voorgegaan.

1 SAMUEL 12:2

Ik denk dat hij bedoelt: ‘Beoordeel mij op grond van mijn levenswandel. En mijn zonen zullen zelf de verantwoordelijkheid moeten dragen voor hoe jullie hen beoordelen. Ik ga het niet voor hen opnemen. Welke misdaden ze ook hebben gepleegd, wat jullie ook van hen denken, dat is iets tussen jullie en hen. Mijn zonen zijn bij jullie en jullie kunnen hen beoordelen zoals jullie dat gepast vinden. Maar wat mij persoonlijk betreft: ik heb jullie nooit onrecht aangedaan, en niemand zou dat ook beweren. Jullie hebben mij vanaf mijn kindertijd meegemaakt. Ik heb een zuiver en eerlijk leven geleid en een onkreukbaar bestuur gevoerd, voor zover ik het bestuur in handen had.’

Zie, hier ben ik, leg getuigenis tegen mij af in de tegenwoordigheid van de HEERE en in de tegenwoordigheid van Zijn gezalfde: van wie heb ik een rund afgenomen, van wie heb ik een ezel afgenomen, wie heb ik onderdrukt, wie heb ik mishandeld, uit wiens hand heb ik zwijggeld aangenomen om mijn ogen voor hem te sluiten? Dan zal ik het u teruggeven.

1 SAMUEL 12:3

Dus hij zegt in het openbaar: ‘Ik leg mijn ambt neer. Ik wil niet dat er later nog allerlei geruchten over mijn bestuur opduiken. Als iemand vindt dat ik iets oneerlijks heb gedaan, zeg het dan nu meteen. Dan zetten we het recht en leggen we het op tafel.’

Daarmee wordt Saul bedoeld.

Toen zei hij tegen hen: De HEERE is getuige tegen u, en Zijn gezalfde is op deze dag getuige, dat u bij mij niets gevonden hebt. En het volk zei: Hij is getuige.

1 SAMUEL 12:5

En ze antwoordden:

Hij is getuige.

13

Bescherming tegen valse beschuldigingen

Nu kan het zijn dat Samuel dit allemaal deed om ervoor te zorgen dat Saul op een later moment geen valse beschuldigingen tegen hem zou verzinnen en geen voorwendsel zou vinden om hem uit de weg te ruimen. Saul zou immers jaloers kunnen worden op de populariteit van Samuel als voormalig bestuurder. Wie weet wat Saul zou doen? We zien wat hij David heeft aangedaan. Saul werd een gek. Het was gebruikelijk dat koningen hun voorgangers zo veel mogelijk uit de weg ruimden, zodat het volk niet verdeeld zou zijn in zijn trouw. Daarom was het niet ongehoord dat een koning die iemand uit de weg wilde ruimen, valse beschuldigingen verzoon en die persoon op grond van die beschuldigingen in het openbaar liet terechtstellen.

Achab wilde de wijngaard van zijn buurman hebben, en die buurman wilde hem niet verkopen. Dus liet Izebel valse beschuldigingen tegen die man inbrengen en liet ze hem doodstenigen. Zo regeren tirannen.

Ik ben opnieuw 'In God's Underground' van Richard Wurmbrand aan het lezen. Dat is het verhaal van zijn gevangenschap in het communistische Roemenië, als predikant die werd vervolgd omdat hij christen was. Hij zat daar veertien jaar. Tijdens zijn gevangenschap kwamen er politieke gevangenen in het gevangenisstelsel terecht en verdwenen er ook weer, en hij ontmoette hen daar. Hij zat met hen in de gevangenis. En vaak waren de mensen die hem in de gevangenis hadden gezet, de volgende mensen

die gevangengezet werden door iemand die beschuldigingen tegen hen verzoon. Vervolgens belandden de mensen die hen in de gevangenis hadden gezet later zelf in de gevangenis, door toedoen van de volgende mensen die aan de macht kwamen.

In de communistische wereld is het ieder voor zich en gaat het er meedogenloos aan toe. Je kunt bevriend zijn met mensen die boven je staan, totdat je boven hen komt te staan. Dan zoek je beschuldigingen en zet je hen in de gevangenis, enzovoort. Zo gaan corrupte regeringen te werk. Je hebt geen enkele zekerheid in een land waar de regering niet aan wetten gebonden is. Als mensen regeren in plaats van wetten, dan zoeken ze manieren om iemand iets aan te wrijven en hem uit de weg te ruimen zodra ze jaloers of onzeker worden omdat iemand anders misschien populairder is dan zij. Of ze denken dat de man aan wie het land vroeger trouw was, misschien de kans krijgt om die trouw opnieuw te verwerven.

Het is mogelijk dat Samuel dat in de kiem smoort en zegt: ‘Voordat ik het aan Saul overdraag: heeft iemand mij ooit iets misdadigs zien doen? Zal iemand ooit een klacht tegen mij indienen? Heb ik jullie ooit onrecht aangedaan? Heb ik ooit steekpenningen aangenomen? Heb ik ooit het recht verdraaid?’ En ze zeggen: ‘Nee.’ En hij zegt: ‘God is daar getuige van. Schrijf dat op. We gaan dat vastleggen, want ik wil niet dat er over een paar jaar iemand namens Saul met valse beschuldigingen tegen mij komt. Het staat vastgelegd: ik heb niets verkeerd gedaan. Dus ik ben gevrijwaard van elke toekomstige vervolging.’

14

Gods redding en Israëls koningswens

Vers 6:

Verder zei Samuel tegen het volk: Het is de HEERE Die Mozes en Aäron voortgebracht heeft en Die uw vaders uit Egypte heeft laten wegtrekken.

1 SAMUEL 12:6

In vers 11 noemt Samuel Jerubbaäl. Dat is natuurlijk, zoals je je herinnert, de andere naam van Gideon.

Daarna noemt hij Bedan. Daarvan wordt meestal gedacht dat het een tekstverbastering is van Barak.

Er is geen richter in het boek Richteren die Bedan heet. De meeste geleerden zijn het erover eens dat dit waarschijnlijk een verwijzing naar Barak is. In de Septuaginta en de Syrische vertalingen staat hier inderdaad Barak. Dat doet vermoeden dat de Hebreeuwse tekst daar misschien verbasterd is. Iemand heeft het verkeerd overgeschreven, en vervolgens werd het in de latere afschriften steeds opnieuw verkeerd overgeschreven.

Toen zond de HEERE Jerubbaäl, Bedan, Jefta en Samuel; en Hij redde u uit de hand van uw vijanden rondom u, zodat u veilig woonde.

1 SAMUEL 12:11

Hij noemt zichzelf, tenzij hij hier naar Simson verwijst. Sommige mensen denken dat zelfs de verwijzing naar Samuel hier geen verwijzing naar hemzelf is, maar een tekstverbastering, en dat er oorspronkelijk Simson stond. Het maakt niet echt uit, maar het is een beetje vreemd dat hij zichzelf Samuel noemt in plaats van 'mij' te zeggen.

Dat zou een natuurlijkere manier zijn om het te zeggen.

Toen u zag dat Nahas, de koning van de Ammonieten, op u afkwam, zei u tegen mij: Nee, maar een koning moet over ons regeren — terwijl toch de HEERE, uw God, uw Koning is. Welnu, zie hier de koning die u gekozen hebt, die u verlangd hebt. Zie, de HEERE heeft een koning over u aangesteld. Als u dan maar de HEERE vreest, Hem dient, naar Zijn stem luistert en het bevel van de HEERE niet ongehoorzaam bent! Dan zal zowel u als de koning die over u regeren zal, veilig zijn, achter de HEERE uw God. Maar wanneer u niet naar de stem van de HEERE luistert, en het bevel van de HEERE ongehoorzaam bent, dan zal de hand van de HEERE tegen u zijn, zoals tegen uw vaders.

1 SAMUEL 12:12-15

15

Sauls ontzag voor Samuel

Let erop dat hij zich geringschattend over de vorst uitlaat. Hij zegt: ‘God was jullie Koning, en jullie staan erop een koning te hebben.’ Dat zegt hij waar de koning die gekroond wordt zelf bij staat: ‘Deze man staat hier vanwege jullie opstand tegen God.’ Samuel zegt hier niet bepaald: ‘Lang leve de koning. Wij zijn het niet waard.’ In feite zegt hij: ‘God is onze Heerser, en deze man is degene die jullie wilden, dus heb ik hem aan jullie gegeven.’

Natuurlijk zou een man die minder nederig was dan Saul door zulke woorden een enorme hekel aan Samuel kunnen krijgen. Saul leek nooit een hekel aan Samuel te hebben. Saul leek altijd tegen Samuel op te kijken. Ik denk dat Saul een vroom man was die de verkeerde weg is opgegaan. Zelfs toen hij de verkeerde weg opging, had hij nog voldoende ontzag voor God om Samuel te respecteren. Vanaf dit moment waren

de meeste confrontaties tussen Samuel en Saul gelegenheden waarbij Samuel hem terechtwees. Eén keer in hoofdstuk 13, één keer in hoofdstuk 15, en één keer nadat Samuel gestorven was en uit de dood terugkwam om hem terecht te wijzen.

Samuel staat hierna bijna als een tegenstander tegenover Saul. Hij spreekt hier niet echt bijzonder lovend over hem en steunt hem ook niet erg. In feite zegt hij: 'Jullie dienen de HEERE, en als jullie koning de HEERE dient, dan zal het goed met jullie gaan. Als jullie dat niet doen, dan zal het niet goed met jullie gaan.'

Hoewel Samuel duidelijk als een tegenstander tegenover hem stond, erkende Saul Samuel nog steeds als de spreekbuis van God. Dat was anders dan hoe hij David zag. Hij zag David als zijn tegenstander, terwijl David dat niet was. David heeft zich nooit tegen Saul verzet, nooit. Maar hij zag David ten onrechte voor een tegenstander aan en probeerde hem te doden. Om de een of andere reden heeft hij nooit geprobeerd Samuel te doden. Ik denk dat dat kwam doordat hij wel respect moest hebben voor Samuel en voor de bovennatuurlijke dingen die hij Samuel had zien doen, ook bij deze gelegenheid.

16

Donder en regen bevestigen Samuels woorden

Er staat in vers 16:

Blijf dan nu staan, en zie het indrukwekkende dat de HEERE voor uw ogen zal doen. Is het vandaag niet de tijd van de tarweoogst? Ik zal tot de HEERE roepen, en Hij zal donder en regen geven. Besef dan en zie, dat uw kwaad, dat u voor de ogen van de HEERE gedaan hebt, groot is, omdat u een koning voor u verlangd hebt.

1 SAMUEL 12:16-17

Dat zou zo rond mei of juni zijn.

Toen Samuel de HEERE aanriep, gaf de HEERE donder en regen op die dag. Daarom werd heel het volk zeer bevreesd voor de HEERE en voor Samuel.

1 SAMUEL 12:18

Hier zegt hij: ‘We gaan jullie koning kronen, maar het is een grote slechtheid dat jullie om deze koning gevraagd hebben.’ Hij laat beslist zijn afkeuring blijken. Hij zegt: ‘Jullie moeten niet denken dat het alleen maar iets is wat mij dwarszit. Jullie moeten niet denken dat ik beledigd ben omdat ik niet langer de leider ben en iemand anders mijn plaats heeft ingenomen. Het is niet zo dat mijn ego gekrenkt is en ik alleen maar van streek ben en de verandering niet kan aanvaarden. Ik wil dat jullie weten dat wat ik tegen jullie zeg niet voortkomt uit mijn eigen afgunst, teleurstelling of trots. Het komt van God. Ik ga God jullie een teken laten geven. Het is nu juni. In Israël regent of dondert het niet in juni, maar God zal het laten donderen. Dat zal voor jullie een teken zijn dat God door mij spreekt. Jullie zullen weten dat God het met mij eens is, dat het heel slecht van jullie was om een koning te vragen.’

En zo gebeurde het.

Samuel genoot nog steeds heel veel respect, omdat duidelijk was dat God altijd achter Samuel stond. Al vanaf zijn jeugd gold:

En Samuel werd groot. De HEERE was met hem en liet niet een van al Zijn woorden onvervuld. En heel Israël, van Dan tot Berseba toe, erkende dat Samuel aangesteld was tot profeet van de HEERE.

1 SAMUEL 3:19-20

Dan was er nog die keer dat hij hen van de Filistijnen bevrijdde, toen hij hen in hoofdstuk 7 bijeenriep en zij hun leven opnieuw aan God toewijdden. God liet het donderen, verdreef de Filistijnen en versloeg hen. Nu is er deze donder. Het is

duidelijk dat Samuel en God samenwerken. Dus moesten mensen die ontzag voor God hadden ook ontzag voor Samuel hebben.

17

Berouw en trouw aan God onder de koning

En alle mensen zeiden tegen Samuel: Bid voor ons tot de HEERE, uw God, zodat we niet sterven. Want boven op al onze zonden hebben we ook nog iets slechts gedaan door om een koning te vragen. Toen zei Samuel tegen de mensen: Wees niet bang. Jullie hebben al die slechte dingen gedaan, maar blijf de HEERE volgen, dien Hem met heel je hart en dwaal niet af. Anders gaan jullie achter waardeloze dingen aan die jullie niet kunnen helpen of redden, want ze stellen niets voor. De HEERE zal Zijn volk niet in de steek laten, want Zijn grote naam staat op het spel en Hij heeft jullie graag tot Zijn volk gemaakt. En wat mij betreft, ik zou het niet in mijn hoofd halen om tegen de HEERE te zondigen door niet meer voor jullie te bidden. Ik zal jullie juist leren wat de goede en juiste weg is. Heb ontzag voor de HEERE, dien Hem oprecht met heel je hart en bedenk wat voor geweldige dingen Hij voor jullie heeft gedaan. Maar als jullie slechte dingen blijven doen, gaan jullie samen met jullie koning ten onder.

1 SAMUEL 12:19-25

Hij zegt niet ‘onze koning’; hij zegt ‘jullie koning’. Het interessante is dat het volk, toen het de donder en zo hoorde, er eindelijk berouw van kreeg dat het om een koning had gevraagd. Je zou denken dat Samuel zou zeggen: ‘Goed, jullie beseffen dat het verkeerd was om een koning te vragen. Daarover zijn jullie het met mij eens. Jullie zijn het met de HEERE eens. Saul, je kunt naar huis. We hebben geen koning meer nodig.’ In plaats daarvan liet hij hen de koning houden. Ze gaven zelfs toe dat het

slecht was geweest dat ze om een koning hadden gevraagd. Maar blijkbaar kon God een situatie met een koning gebruiken. Ze moesten beseffen dat hun motieven slecht waren geweest. Daarvan moesten ze zich bekeren. Uiteindelijk zou God natuurlijk David als koning naar voren brengen. Dat zou een ideale situatie zijn, voor zover dat in een monarchie mogelijk was, en ook een type van Christus.

Dus hoewel ze er berouw van hadden dat ze om een koning hadden gevraagd, en er vermoedelijk mee zouden hebben ingestemd om het hele plan op dat moment te laten varen, zei Samuel:

Nee, jullie mogen je koning houden. Zorg er alleen voor dat jullie de Heer blijven volgen. Ik blijf in de buurt. Ik zal jullie leren welke weg jullie moeten gaan. Als jullie doen wat ik zeg en wat God zegt, zal het goed gaan met jullie en jullie koning. Maar als jullie slechte dingen doen, gaan jullie samen met jullie koning ten onder.

18

Sauls eenvoudige hof en groeiende macht

Zo droeg Samuel zijn rol als leider van het volk over aan de koning. Dit was in wezen de kroning. We lezen niet dat er daadwerkelijk een kroon op Sauls hoofd werd gezet, of over een troon. Wanneer we aan Sauls koninkrijk denken, had dat naar alle waarschijnlijkheid niet veel van de koninklijke pracht en praal die we ons bij Europese koningen en dergelijke voorstellen. In het Midden-Oosten zijn die mensen die koningen worden genoemd soms nauwelijks meer dan stamhoofden die in tenten wonen, sjeiks met hun rondreizende gevolg.

Saul was een vorst met een vaste woonplaats. Hij woonde in Gibeon, en blijkbaar regeerde hij van daaruit. Maar waarschijnlijk had hij maar weinig hovelingen. Hij had kennelijk niet altijd een staand leger. De tafel waaraan hij met zijn hovelingen at, was waarschijnlijk niet iets enorms, zoals bij een Europese vorst, met heel veel mensen om hem heen. Waarschijnlijk was zijn verschijning min of meer onaanzienlijk. Maar hij had wel het gezag. We weten niet eens of hij op dat moment een kroon of een troon had. Waarschijnlijk wel, maar die dingen worden niet eens genoemd.

Wat hij had, was de erkenning van de mensen dat God hem als koning had uitgekozen. Dat was dus eigenlijk alles wat hij op dat moment nodig had om de steun van het volk te hebben, zolang Samuel er nog was. Toen Samuel eenmaal gestorven was, bleef het volk hem volgen, omdat zijn machtspositie steviger was geworden. Mensen zoals David, die als een bedreiging voor hem werden gezien, werden opgejaagd, omdat Saul erg gehecht raakte aan het idee dat hij de leiding had. Het duurde lang voordat hij het aanvaardde, en hij voelde zich er ongemakkelijk bij. Toen hij eenmaal gewend was, beviel het hem, en hij wilde niet dat iemand dat ter discussie stelde.

19

Sauls karakter en zijn verantwoordelijkheid

We zien deze man hier dus in de loop van een aantal hoofdstukken behoorlijk veranderen. Saul is psychologisch gezien echt een interessant studieobject, omdat hij een veelzijdig persoon is. Hij blijft tot het einde toe vroomheid vertonen. Zelfs vlak voordat hij sterft, wanneer hij naar een heks gaat, wil hij met de profeet van God praten. Hij gebruikt de heks om in contact te komen met de profeet van God. Hij vraagt de heks niet om hem een of andere heksenprofetie te geven; hij wil met Samuel praten. Hij is een interessante man, en hij wordt moordzuchtig en krankzinnig en door een demon bezeten en van alles en nog wat. Maar hij begint redelijk goed.

Je kunt er niet omheen dat je toch een beetje met die man meevoelt. Hij heeft niet om die positie gevraagd. Hij streefde er niet naar om koning te worden. Hij werd in die positie geduwd, maar met die positie kwam ook verantwoordelijkheid. We kiezen niet altijd zelf de plaats die we in het leven innemen. In veel gevallen worden we daarin geboren. Alleen al doordat we in Amerika geboren zijn, hebben we bijvoorbeeld meer verantwoordelijkheid dan anderen, omdat we meer vrijheid hebben dan anderen, meer spullen dan anderen. We hebben er niet om gevraagd om in Amerika geboren te worden, maar dat is waar God ons geboren heeft laten worden. En we hebben verantwoordelijkheden die andere mensen niet hebben, die niet zoveel vrijheid en niet zoveel spullen hebben.

We kunnen niet klagen: ‘Ik heb niet naar deze positie gesolliciteerd, dus God kan mij niet verantwoordelijk houden.’ God heeft ons in de posities geplaatst waarin we ons bevinden, en daar horen verantwoordelijkheden bij. Saul had niet naar de positie van koning gesolliciteerd, maar God plaatste hem daar, en daar kwamen verantwoordelijkheden bij. Dus moest hij zich flink houden en verantwoordelijkheid nemen, wat hij niet goed deed. Hij gehoorzaamde God helaas niet, en daardoor loopt zijn verhaal tragisch af.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Samuel 10:3-4
- 1 Samuel 10:6-7
- 1 Samuel 10:8
- 1 Johannes 2:27
- 1 Samuel 10:9
- 1 Samuel 10:11
- 1 Samuel 10:12
- 1 Samuel 10:13-16
- 1 Samuel 10:17
- 1 Samuel 10:18-19
- 1 Samuel 10:20
- 1 Samuel 10:21-22
- 1 Samuel 10:23-24
- 1 Samuel 10:25-26
- 1 Samuel 10:27
- 1 Samuel 15:17
- 1 Samuel 15:19-23
- 1 Samuel 11:1
- 1 Samuel 11:2
- 1 Samuel 11:3
- 1 Samuel 11:4

- 1 Samuel 11:5
- 1 Samuel 11:6-7
- 1 Samuel 11:8
- 1 Samuel 11:9-10
- 1 Samuel 11:11
- 1 Samuel 11:12
- 1 Samuel 11:15
- 1 Samuel 12:1-2
- 1 Samuel 12:2
- 1 Samuel 12:3
- 1 Samuel 12:5
- 1 Samuel 12:6
- 1 Samuel 12:11
- 1 Samuel 12:12-15
- 1 Samuel 12:16-17
- 1 Samuel 12:18
- 1 Samuel 3:19-20
- 1 Samuel 12:19-25

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.